

Aika 23.02.2026, klo 10:00 - 10:46

Paikka Kokoushuone Tammi

Käsitellyt asiat

- § 21 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 22 Pöytäkirjan tarkastaminen**
- § 23 Maakuntajohtajan ajankohtainen katsaus**
- § 24 Talousarvion 2026 käyttösuunnitelma**
- § 25 Varsinais-Suomen liiton EU-edunvalvonta CPMR-järjestössä - edustajien nimeäminen Itämerikomission työryhmiin**
- § 26 Asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä kotoutumislain muuttamiseksi**
- § 27 Asiantuntijalausunto eduskunnan hallintovaliokunnalle valtioneuvoston U70 /2025 kirjelmästä liittyen koheesiopolitiikan asetusehdotuksiin vuosille 2028–2034**
- § 28 Lausunto hallituksen esityksestä hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain ja saariston kehityksen edistämisestä annetun lain muuttamiseksi**
- § 29 Liikkumisen ohjaus Varsinais-Suomessa 2026 -hankkeen käynnistäminen**
- § 30 Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston rahoittaman MSP-GREEN -hankkeen päättäminen**
- § 31 Maskun kunnan päätös maakuntavaiktuuston jäsenen valinnasta**
- § 32 Varsinais-Suomen liiton viraston sulkeminen heinäkuussa 2026**
- § 33 Viranhaltijapäätökset**
- § 34 Tiedoksi annettavat asiat**

Saapuvilla olleet jäsenet

Ville Valkonen, puheenjohtaja
Saku Nikkanen, 1. varapuheenjohtaja
Pekka Kuusisto, 2. varapuheenjohtaja
Kimmo Aho
Mikko Aaltonen
Sandra Bergqvist, varajäsen
Teija Ek-Marjamäki
Timo Katajainen
Arttu Laaksonen
Laura Kontu
Emma Lindqvist
Sari Pesonen
Juhani Pilpola
Eija Raunio
Jaana Reijonsaari
Ville Roslakka
Elina Ruohonen
Konsta Weber
Anna-Leena Yli-Jama

Muut saapuvilla olleet

Aliisa Wahlsten, Mv:n puheenjohtaja
Kaija Hartiala, Mv:n I varapuheenjohtaja
Petra Määttänen, hallintojohtaja, sihteeri
Jyri Arponen, maakuntajohtaja, esittelijä
Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja
Malla Rannikko-Laine, edunvalvontajohtaja
Heidi Saaristo-Levin, suunnittelujohtaja
Riikka Leskinen, toimialapäällikkö
Kirsi Stjernberg, viestintäpäällikkö
Sanna Reuna, hallinnon assistentti

Poissa

Laura Lähteenmäki-Ojala, Mv:n II varapuheenjohtaja
Sara Koiranen, Mv:n III varapuheenjohtaja
Nicke Wulff

Allekirjoitukset

Ville Valkonen
Puheenjohtaja

Petra Määttänen
Sihteeri

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

23.02.2026

23.02.2026

Emma Linqvist

Arttu Laaksonen

§ 21

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kutsu ja esityslista on lähetetty maakuntahallituksen jäsenille ja varajäsenille sekä maakuntavaltuuston puheenjohtajille.

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Hyväksytään kokouksen käsittelyjärjestykseksi jäsenille toimitettu esityslista.

Päätös

Puheenjohtaja Ville Valkonen totesi kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi, koska läsnä oli 19 jäsentä.

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 22

Pöytäkirjan tarkastaminen

Pöytäkirjat hyväksytään ja tarkastetaan sähköisesti.

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus valitsee pöytäkirjantarkastajiksi Arttu Laaksosen ja Emma Lindqvistin.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 23

Maakuntajohtajan ajankohtainen katsaus**Varsinais-Suomi on yhteyksien rakentaja, joka kiinnittää Suomen länteen.**

Joulukuussa 2025 maakuntavaltuustomme hyväksymä maakuntastrategia ja -ohjelma ohjaavat Varsinais-Suomea kohti vahvempaa, kestävämpää ja kilpailukykyisempää tulevaisuutta. Strategia vastaa ilmastonmuutoksen, teknologisen murroksen ja geopoliittisten muutosten tuomiin haasteisiin, mutta hyödyntää samalla niiden avaamat mahdollisuudet vihreään siirtymään, osaamisperusteiseen kasvuun ja huoltovarmuuden vahvistamiseen. Saavutettavuus on strategiamme ydinvoima.

Työllisyysasteen trendikehityksen lasku pysähtyi

Varsinais-Suomen työllisyysasteen trendiluku oli vuoden 2025 viimeisellä neljänneksellä 72,1 %, mikä oli puoli prosenttiyksikköä korkeampi kuin koko maassa. Varsinais-Suomen työllisyysasteen trendikehityksen jo kahden vuoden ajan jatkunut lasku näyttää pysähtyneen viime vuoden lopussa. Myös koko maan työllisyysasteen kehityksen laskussa näkyy hidastumisen merkkejä. Lue lisää aiheesta [Lounaistiedon verkkosivuilta](#).

Varsinais-Suomi vahvoilla kuntien EVP-indeksillä

Kuntien EVP-indeksi on FCG:n ja MDI:n kehittämä mittari, joka tarkastelee alueiden elinvoimaa sekä veto- ja pitovoimaa 20 avainmuuttujan avulla. Tuoreimmassa vuoden 2026 tarkastelussa käy ilmi, että Suomen alueellinen kehitys ei ole tasoittunut 2020-luvulla. Elinvoiman muuttujat ovat heikentyneet useimmilla alueilla, ja rannikon eteläisen Suomen ja Keski- ja Itä-Suomen välisissä kehityseroissa piiryy selvä alueellinen railo. Korkeimmalle indeksissä sijoittuneet alueet keskittyvät kasvukeskuksiin, niiden kehyskuntiin sekä Pohjois- ja Tunturi-Lappiin. Varsinais-Suomi hyötyy erityisesti Turun seudun vetovoimasta ja vahvoista työmarkkinoista, jotka tukevat maakunnan kilpailukykyä. Parhaiten kokonaisindeksillä pärjäävät kunnat Varsinais-Suomessa ovat Turku (69,4), Kaarina (68,5), Naantali (67,1) ja Raisio (64,1). [Lisätietoja EVP-indeksin tuloksista.](#)

Länsiyhteytemme merkitys noteerattiin ja priorisoitiin joulukuussa 2025 sekä Suomessa että Euroopan ministerineuvostossa

Suomen eduskunta osoitti viime joulukuun alussa Väylävirastolle kansallisen määrärahan Helsinki–Turku–Tukholma -kiinteän yhteyden selvityksen käynnistämiseen. EU:n jäsenvaltioiden vastuuministerit tapasivat 15.12. aiheena muun muassa neuvoston kanta tulevaan CEF-ohjelmaan. Erittäin merkittäväksi uutiseksi nousi se, että Euroopan unionin jäsenmaiden edustajat nostivat kokouksessa eurooppalaisen liikennehoiduksen prioriteettilistalle nimenomaan Helsinki–Turku–Tukholma -yhteyden, mikä mahdollistaa EU-rahoituksen hakemisen koko yhteysväylille.

CEF-päätösten myötä Suomen Länsiradalle avautui myös väylä EU-rahoitukseen. Kansallisesti merkittävät päätökset tehtiin Länsiradan rakentamisesta, kun osakkaat Espoo, Turku, Salo, Lohja ja Vihti sekä valtio päättivät hankkeen ensimmäisen vaiheen rahoituksesta.

Yhteyksiemme kehittämisen osalta olimme mukana Väyläviraston Kirjalansalmen ja Hessundinsalmen siltahankkeiden valmistajaistilaisuudessa ja tapasimme liikenneministeri Lulu Ranteen. Olemme mukana myös Nordic Railway -selvityksen julkistamistilaisuudessa 27.1. Tukholmassa.

Varsinais-Suomen liiton vuoden 2026 keskeiset tavoitteet

- Kiinteä länsiyhteys: Tukholman aktivoituminen Varsinais-Suomeen sekä jatkuva vuoropuhelu Euroopan komission DG Move:n kanssa. Varsinais-Suomen tavoitteiden edistämien kaikissa kv-verkostoissa. Erityispaino Tukholman alueen toimijoiden yhteistyön aikaansaamisessa ja aktivoinnissa laajasti Varsinais-Suomen toimijoiden, verkostojen, yritysten, organisaatioiden ja tutkimuslaitosten kanssa.
- Tiivis yhteistyö ja yhteisten etujen ajaminen kasvukolmion maakuntien ja niiden pääkaupunkien kanssa.
- Liikennematkaisu: Länsirata, paikallisjunat ja tieverkkomme kehittäminen.
- Maakuntastrategian toteutus käyntiin yhdessä verkostojen kanssa ja Varsinais-Suomen kuntien tukeminen sen toteuttamisessa. Erityistavoitteena on saada Varsinais-Suomen päättäjät ja elinkeinoelämä näkyvästi mukaan strategian toteuttamiseen.
- Vihreä siirtymä: Vahva tuki ja vaikuttaminen vihreiden investointien käynnistämiseksi. Infrainvestoinnit ja maakuntakaavan uudistus tukevat ilmasto- ja merialuesuunnittelua.
- Strategisen, mutta konkreettisen yhteistyön käynnistys Kiovan alueen kanssa Ukrainan tukemiseksi ja uudelleenrakentamiseksi.
- Saaristomeren tilan parantaminen konkreettisilla toimilla yhteistyössä eri verkostojen kanssa sekä politiikkaan vaikuttaminen.
- TKI-rahoituksen vahvistaminen ja toimijoiden aktivointi osaamisperusteisen kasvun turvaamiseksi.
- Maakunnan aseman nostaminen EU-rahoituksen kohteena uudella MFF-ohjelmakaudella.
- Pro Varsinais-Suomi -yhteisön toiminnan vakiinnuttaminen Helsingissä maakunnan näkyvyyden ja vaikuttavuuden kiihdyttämiseksi.
- Viestinnän vaikuttavuuden nostaminen eri kanavissa, erityisesti sosiaalisessa mediassa.

Edunvalvonta

Varsinais-Suomen liitto vahvistaa vaikuttamistyötään ja valmistautuu tulevaan hallituskauteen ja EU:n ohjelmakauteen. Käynnissä on hallitusohjelmataavoitteiden päivittäminen ja puolueiden vaaliohjelmiin vaikuttaminen. Vastuualueen toiminnan keskiössä ovat länsiyhteyden edistäminen, viestinnän kehittäminen ja uudet

verkkosivut. Kuntapäätäjiä kohdataan maakunnallisella kierroksella, kasvumaakuntien yhteistyötä tiivistetään ja Pro Varsinais-Suomi -toiminta käynnistetään.

Aluekehittäminen

Liitto vaikuttaa EU:n uuden ohjelmakauden 2028-2034 sisällölliseen valmisteluun ja varautuu uuden Central Baltic-ohjelman ohjelmavalmisteluun. Keskeistä toiminnassa on myös aktiivinen vaikuttaminen tulevan aluekehityslainsäädännön uudistukseen. Maakuntastrategian ja -ohjelman toteutus käynnistetään ja sitoutetaan toimijat kehittämissyhteistyöhön. Tuetaan alueen organisaatioiden tutkimus- ja tuotekehitys- ja innovaatiotoimintaa. Panostetaan Ennakointiakatemia 2 laadukkaaseen käynnistämiseen sekä Vakka-Suomen äkillisten rakennemuutoshankkeiden tukemiseen. Valmistellaan Pohjoismaisen saaristoyhteistyön virallisen juridisen statuksen (ETGS) vahvistamista. Käytettävissä olevan EAKR-rahoituksen kautta tuetaan monipuolisesti maakunnan kannalta keskeisiä ja maakuntastrategiaa tukevia kehittämishankkeita. Kansainvälisen verkostoyhteistyön kautta nostetaan esiin alueen kehittämishaasteita ja vaikutetaan liitolle tärkeissä EU-tason asiakokonaisuuksissa.

Aluesuunnittelu

Vuonna 2026 nähtäville asetetaan vaihemaakuntakaavaluonnos (energia ja vesien tila). Turun MAL-alueella laaditaan liikennejärjestelmäsuunnitelma ja kaupunkiseutusuunnitelma. Liitto valmistautuu kokonaismaakuntakaavan päivitykseen, jatkaa merialuesuunnittelun koordinaatiota ja varautuu alueidenkäyttölain uudistukseen sekä tietomallipohjaiseen suunnitteluun. Länsiyhteyden edistäminen jatkuu.

Hallinto

Liitto laajentaa Microsoft 365 Copilotin ja muiden tekoälytyökalujen käyttöä turvallisesti ja kouluttaa henkilöstöä niiden vastuulliseen hyödyntämiseen. Esihenkilötyötä tuetaan Pulssi-kyselyn avulla, työterveyspalvelut aloittavat uuden sopimuskauden ja CaseM-asianhallintajärjestelmä päivitetään versioon 2.0.

Valonia

Valonia päivittää ilmastotiekartan ja kehittää kuntien kanssa päästötyökaluja, kestäviä hankintoja, energiatehokkuutta ja liikkumisratkaisuja. Maakunnan ilmastoriskit arvioidaan ja sopeutumistoimia vahvistetaan yhdessä kuntien ja taloyhtiöiden kanssa. Maa- ja metsätalouden ilmastokestävyyttä edistetään, Saaristomeriohjelman toimeenpanoa jatketaan valuma-alueilla ja luontotyön jatkuvuus varmistetaan sekä yritys yhteistyötä kasvatetaan. Paikallista toimijuutta vahvistetaan muun muassa luonnonhoitoon, kiertotalouteen ja liikennejärjestelmään liittyen.

Lounaistieto

Lounaistieto päivittää strategiansa ja viestintäsuunnitelmansa, vahvistaa brändiään ja osallistuu kansallisiin datan yhteen toimivuuden kehityshankkeisiin. Avoimen tiedon verkostoa kehitetään, järjestetään Aluetietofoorumin 10-vuotisseminaari ja markkinoidaan Dataklubia. Tietopalvelujen tunnettuutta lisätään aktiivisella viestinnällä.

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää merkitä ajankohtaisen katsauksen tiedoksi.

Päätös

Maakuntajohtaja Jyri Arponen esitteli asian.

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 24

Talousarvion 2026 käyttösuunnitelma

VSLDno-2026-37

Liitteet

1 Talousarvion 2026 käyttösuunnitelma

Käyttösuunnitelmassa vuodelle 2026 asetetaan vastuualuekohtaiset tavoitteet ja maakuntahallitus vahvistaa kuntarahoituksen tiliryhmätasolla sekä ohjelma- ja hankerahoituksen toimintakatetasolla (0 euroa).

Maakuntavaltuusto (mv 8.12.2025 § 43) hyväksyi

1. Varsinais-Suomen liiton talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2026–2028.
2. talousarvion 2026 tuloslaskelmassa tilikauden tulos on nettositova maakuntavaltuustoon nähden
3. maakuntahallitus vahvistaa myöhemmin vuoden 2026 talousarvion käyttötalousosan käyttösuunnitelman.

Liiton talousarvio vuodelle 2026 on 100 633 euroa alijäämäinen. Alijäämä suunnitellaan katettavaksi edellisten vuosien ylijäämätililtä.

Valmistelija/lisätiedot

Petra Määttänen, hallintojohtaja
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus vahvistaa Varsinais-Suomen liiton talousarvion 2026 käyttösuunnitelman siten, että käyttötalouden tuottojen ja kulujen sitovuustasot ovat seuraavat:

1. Kuntarahoitteisilla kustannuspaikoilla tiliryhmätaso
2. Ohjelma- ja hankerahoitteisilla kustannuspaikoilla toimintakatetaso (0 euroa)

Päätös

Hallintojohtaja Petra Määttänen esitteli asian.

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 25

Varsinais-Suomen liiton EU-edunvalvonta CPMR-järjestössä – edustajien nimeäminen Itämerikomission työryhmiin

VSLDno-2026-39

Varsinais-Suomen liitto on jäsenenä Conference of Peripheral Maritime Regions (CPMR) järjestössä, joka yhdistää yli 150 eurooppalaista alueviranomaista 24 eri valtiosta. CPMR toimii alueiden äänenä EU-politiikassa erityisesti alueellisen kehityksen, koheesion ja merellisten kysymysten osalta. Jäsenalueilla asuu yhteensä noin 200 miljoonaa eurooppalaista. Järjestön toiminta perustuu luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden yhteistyöhön kansainvälisten kollegoiden kanssa, ja työ tehdään pääosin englanniksi.

CPMR on jaettu kuuteen maantieteelliseen komissioon: Itämeri, Atlantti, Pohjanmeri, Välimeri, Balkan ja Mustameri, sekä saaret ja saaristot. Varsinais-Suomi on jäsenenä Itämerikomissiossa (Baltic Sea Commission).

BSC työskentelee työryhmien kautta: meriasiat, Ilmasto- ja energia, liikenne ja Arktinen työryhmä. Nämä työryhmät tuottavat politiikkasuosituksia, seuraavat EU-kehitystä ja edistävät alueiden etuja EU-tasolla.

CPMR:n eri toimielimiin osallistumisesta on sovittu suomalaisten jäsenalueiden kesken tasapuolinen rotaatio, jonka puitteissa edustajat ovat vuorollaan joko Itämerikomission, tai koko euroopanlaajuisen CPMR:n hallituksessa.

Valmistelija/lisätiedot

Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja
Sonja Palhus, kansainvälisten asioiden päällikkö
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää työryhmien luottamushenkilövalinnoista CPMR:n Itämerikomissioon. Liitto nimeää keskeisiin ryhmiin luottamushenkilöedustajan sekä viranhaltijan ja hyödyntää verkostoa EU-tason edunvalvonnassaan.

Päätös

Aluekehitysjohtaja Tarja Nuotio esitteli asian.

Maakuntahallitus päätti valita CPMR:n toimielimiin seuraavat luottamushenkilöedustajat:

Elina Ruohonen, liikenne ja saavutettavuus
Sara Koiranen, meriasiat
Laura Lähteenmäki-Ojala, ilmasto- ja energia

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 26**Asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä kotoutumislain muuttamiseksi**

VSLDno-2026-42

Työ- ja elinkeinoministeriö on 30.12.2025 pyytänyt lausuntoa hallituksen esityksestä kotoutumislain muutoksesta 10.2.2026 mennessä. Lausunto on annettu viraston lausuntona 10.2.2026.

Esityksellä muutettaisiin kotoutumisen edistämisestä annettua lakia (681/2023), joka on tullut voimaan 1.1.2025. Lisäksi esityksessä muutettaisiin vapaasta sivistystyöstä annettua lakia, työvoimapalveluiden järjestämisestä annettua lakia, työttömyysturvalakia, valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annettua lakia, oppivelvollisuuslakia ja kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia. Muutokset pohjautuvat pääosin pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmaan sekä kehysriihen ja budjettiriihen päätöksiin.

Tausta

Hankkeen lähtökohtana on hallituksen kotoutumiskäytäntö, joka korostaa kielen oppimista, työntekoa sekä yhteiskunnan sääntöihin perehtymistä. Hankkeessa laaditaan lainsäädäntömuutokset toteuttamaan hallitusohjelman kirjausta, jonka mukaan kotoutumislakiin ja -järjestelmään tehdään korjaukset, joissa painopistettä siirretään tulijan oikeuksia painottavasta järjestelmästä tulijan velvollisuuksia ja omaa vastuuta painottavaan järjestelmään.

Esityksellä toteutetaan hallitusohjelman kirjaus kotoutumispalvelujen uudistamisesta ja tehostamisesta. Järjestelmän rahoitus kootaan yhteen kanavaan. Hankkeessa huomioidaan myös hallitusohjelman kirjaus kotoutumistuen keston lyhentämisestä ja kotoutumiskoulutuksen järjestäjälle myönnettävän rahoituksen muuttamisesta osin tulospohjaiseksi. Esityksessä huomioitaisiin myös muita kotoutumiseen liittyviä hallitusohjelmakirjauksia, kuten maahanmuuttajaaitien aseman parantaminen osana kotoutumispalvelujen kokonaisuudistusta sekä kotoutumispalveluihin kuuluvan kielikoulutuksen saatavuuden edistäminen työpaikoilla.

Lisäksi toteutettaisiin hallituksen säästötavoitteita kotoutumisen edistämisen rahoitukseen ja norminpurkua. Hallitusohjelman mukaisesti toteutetaan 15 miljoonan euron säästö kotoutumista ja kielitaitoa edistävien koulutusten kokonaisuuteen. Keväällä 2024 kehysriihessä päätettiin 1,8 miljoonan euron säästötavoitteesta koskien kunnille maksettavaa laskennallista korvausta. Lisäksi hallituksen budjettiriihessä syksyllä 2025 päätettiin 30 miljoonan euron säästötavoitteesta kotoutumisen edistämisen rahoitukseen.

Osa esityksessä ehdotetuista muutoksista on teknisluonteisia.

Tavoitteet

Esityksellä tavoitellaan useita hyötyjä, kuten kotoutumisen edistämisen nopeutumista ja tehostumista, kielen oppimista sekä työelämälähtöisyyttä. Tavoitteena on lisätä maahan muuttaneen omaa velvollisuutta ja vastuuta kotoutumisestaan sekä

uudistaa kotoutumisjärjestelmä kotoutumiseen kannustavaksi. Lisäksi esityksen tavoitteena on toteuttaa kotoutumisen edistämiseen rahoitukseen kohdistuvia säästötavoitteita vuodesta 2027 alkaen.

Lakimuutosten on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2027.

Linkit

<https://tem.fi/hanke?tunnus=TEM099:00/2024>

Valmistelija/lisätiedot

Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja
Malla Rannikko-Laine, edunvalvontajohtaja
Miika Tiainen, edunvalvonnan erikoissuunnittelija
Esa Höglblom, erikoissuunnittelija
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi seuraavan lausunnon.

Kotoutumista ja kielitaitoa edistävien koulutusten uudistaminen

Koulutusuudistuksen tavoitteet – kielenoppimisen ja työllistymisen vahvempi yhteys, arvioinnin selkeyttäminen ja koulutuspolkujen sujuvoittaminen – ovat kannatettavia. Niiden toteutuminen edellyttää kuitenkin riittävää resursointia, sillä työvoimaviranomaisten vastuulle siirtyy huomattava uusi asiakasjoukko samaan aikaan, kun esityksellä tavoitellaan säästöjä.

Liitto korostaa, että vahvempi kytkentä työllistymispalveluihin on perusteltua, mutta sen tulee tapahtua sivistykselliset oikeudet turvaten ja tasapainoisesti, jotta koulutuspolut eivät supistu pelkästään työvoimapoliittiseksi ohjausvälineeksi.

Keskeinen huoli on, että kotoutuminen vaikeutuu, mikäli perustaitojen oppimista heikennetään. Luku- ja kirjoitustaito sekä suomen tai ruotsin kielen perustaso ovat kotoutumisen edellytys, ja niiden puutteet hidastavat opiskelua ja työllistymistä.

Luku- ja kirjoitustaidon koulutuksen siirtäminen työvoimakoulutukseksi ja pois perusopetusrakenteista on sivistyksellisesti ongelmallista. Pedagoginen tuki heikkenisi erityisesti niiltä ryhmiltä, joiden kotoutuminen edellyttää vahvaa perustaitojen vahvistamista. Aikuisten perusopetuksen rajaaminen alle 30-vuotiaisiin ei perustu yhdenvertaisiin tai pedagogisiin perusteisiin. Perustaitojen tarve ei lakkaa iän myötä ja alueelliset tiedot osoittavat, että merkittävä osa opiskelijoista on yli 30-vuotiailta.

Osallistumisoikeuden painottaminen työvoimakoulutukseen kotoutumisaikana kaventaisi koulutuspolkujen valintaa ja siirtäisi painopistettä

maahanmuuttopoliittiseen ohjaukseen sivistyksellisen tehtävän kustannuksella. Vapaan sivistystyön koulutukset ovat toimineet keskeisenä väylänä niille ryhmille, jotka eivät ole suoraan työllistymiskoulutuksen piirissä.

Muutokset siirtävät kotoutumiskoulutuksen järjestämistä yhä enemmän vapaan sivistystyön toimijoilta yksityisille palveluntuottajille, mikä vähentää alueellista julkista ja kolmannen sektorin koulutuskapasiteettia.

Liitto korostaa, että kielikoulutus ja perustaitoja vahvistavat opinnot tulee turvata iästä riippumatta ja riittävällä ohjauksella ja opetuskapasiteetilla, jotta kotoutuminen etenee tarkoituksenmukaisesti.

Kotoutumisen edistämisen rahoituksen säästöt

Esitetyt säästöt – kuten laskennallisten korvausten lyhentäminen kunnille ja hyvinvointialueille sekä täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen korvausajan supistukset – kohdistuvat kotoutumisen alkuvaiheeseen, jossa panostus on vaikuttavinta. Toimenpiteet ovat alueellisen toimeenpanon näkökulmasta korkean riskin ratkaisuja.

Jos säästöt heikentävät kielikoulutuksen, perustaitojen opetuksen tai ohjauksen kapasiteettia, seurauksena on katkoksia koulutuspoluissa, pidempiä työllistymisaikoja ja myöhempää palvelutarpeen kasvua. Vapaan sivistystyön koulutuksiin kohdistuvat leikkaukset paikallisesti (mm. Turun alueella) vaarantaisivat jopa satojen opiskelijoiden koulutusmahdollisuudet ja heikentäisivät olemassa olevaa koulutusinfrastruktuuria.

Liitto katsoo, että säästöjen toteutuksessa on turvattava kotoutumisen alkuvaiheen vaikuttavuus. Vaihtoehtoisesti rahoitukseen tulisi liittää vaikuttavuusperusteisia elementtejä (kielitason nousu, siirtymät työ- tai opintopoluille), jotta kunnilla olisi todellinen kannustin turvata koulutuksen laatu ja saatavuus.

Kotoutumisen tavoitteet ja velvoittavuuden lisääminen

Tavoitteiden selkeyttäminen ja kotoutujan vastuun korostaminen voivat lisätä aktiivisuutta, mikäli vastaavat palvelut – kurssipaikat, ohjaus, lastenhoidon järjestelyt, matka- ja tulkkaustuki sekä toimiva aikataulutus – ovat tosiasiallisesti olemassa. Veloitteiden kiristäminen ilman toimivaa palveluverkkoa voivat kuitenkin johtaa tilanteeseen, jossa kotoutujalle asetetaan vaatimuksia, mutta mahdollisuudet täyttää ne puuttuvat.

Kunnille veloitteiden kasvu tarkoittaa lisää hallinnollista työtä. Ilman yhteentoimivia tietojärjestelmiä ja riittävää henkilöstöä veloitteiden tiukentaminen ei lisää vaikuttavuutta, vaan siirtää resursseja varsinaisesta ohjaus- ja opetustyöstä hallinnollisiin tehtäviin.

Alkuvaiheen palveluprosessin muutokset

Prosessien keventäminen ja työnjaon selkeyttäminen voivat vähentää päällekkäisyyksiä, mutta kunnista saadun tiedon mukaan kotoutumissuunnitelman laadinta ja palvelutarpeen arviointi tehdään usein jo nykyisin samanaikaisesti, eikä lisäsäästöjä synny. Kuntien tehtävien vähentäminen jää siten vähäiseksi suhteessa esityksen tavoitteisiin.

Liitto katsoo myös, että monialaisen arvioinnin ja perhekohtaisten tarpeiden tunnistamisen heikentyminen muodostaisi merkittävän riskin: ilman riittävää alkukartoitusta ohjautuminen luku- ja kirjoitustaidon vahvistamiseen, aikuisten perusopetukseen tai muihin palveluihin viivästyy, mikä johtaa pidempiin opiskelu- ja työllistymisaikoihin.

Tekniset täsmennykset – kuten arvioinnin ja testauksen roolien selkeyttäminen sekä viranomaisten väliset tietosiirtymät – ovat myönteisiä, mutta eivät korvaa monialaista otetta tilanteissa, joissa tuen tarve on laaja. Liiton näkemyksen mukaan on varmistettava alueellinen vähimmäistaso alkuvaiheen tunnistamiselle (”kevyt monialainen kartoitus” riskiryhmille) myös silloin, kun velvoitteita kevennetään.

Muut huomiot

Alaikäisenä ilman huoltajaa tulleiden aikuistumisen tuen yläikärajan laskeminen 25 vuodesta 23:een tulee toteuttaa siirtymävaiheen turvatoimin, jotta opiskelu-, asumis- ja palvelupolut eivät katkea haavoittuvassa elämänvaiheessa.

Liitto pitää myönteisenä tiedolla johtamisen vahvistamista: yhdenmukaistetut arviointikäytännöt ja tarkemmat tiedonsaantioikeudet mahdollistavat kielitason edistymisen, opintojen läpäisyn ja työllistymisen seurannan sekä resurssien kohdentamisen vaikuttavasti.

Liitto huomauttaa, että lakimuutokset vaikeuttavat kotoutumisen palveluiden järjestämistä harvaanasutuilla alueilla ja keskittävät maahanmuuttoa entisestään suuriin kaupunkeihin, millä on haitallisia vaikutuksia segregaaion ja yhteiskuntaan kiinnittymisen kannalta.

Kuluvalla hallituskaudella kotoutumisen rahoitukseen ja rakenteisiin on tehty useita suuria muutoksia ja leikkauksia, joiden yhteisvaikutuksia on vaikea arvioida. Kunnille asetettujen lisätehtävien toimeenpanoa hankaloittavat lyhyet siirtymäajat ja samanaikaiset resurssivähennykset.

Kokonaisuutena Varsinais-Suomen liitto korostaa tasapainoa sivistyksellisten oikeuksien ja työelämätaavoitteiden välillä: kielikoulutus, perustaidot ja riittävä ohjaus on turvattava iästä ja elämäntilanteesta riippumatta, jotta uudistuksen taloudelliset ja yhteiskunnalliset tavoitteet voivat toteutua.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 27

Asiantuntijalausunto eduskunnan hallintovaliokunnalle valtioneuvoston U70/2025 kirjelmästä liittyen koheesiopolitiikan asetusehdotuksiin vuosille 2028–2034

VSLDno-2026-53

Liitteet

1 U70-kirje

Eduskunnan hallintovaliokunta on 12.2.2025 saapuneella kirjeellään pyytänyt Varsinais-Suomen liiton asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston U-kirjeestä U70/2025. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle käsittelee komission kesällä 2025 annettuja koheesiopolitiikan asetusehdotuksia ohjelmakaudelle 2028–2034. U-kirjeessä esitetään valtioneuvoston kanta ehdotuksiin aluekehitysrahaston, mukaan lukien Euroopan alueellinen yhteistyö (Interreg), koheesiorahaston ja Euroopan sosiaalirahaston perustamisesta osana kansallista ja alueellista kumppanuussuunnitelmaa (NRPP). Asiantuntijalausunto on toimitettu hallintovaliokunnalle 17.2.2026.

Oheismateriaalina on Valtioneuvoston kanslian valmisteleva U70/2025 kannanotto.

Komission ehdottama siirtymä yhteen kansalliseen ja alueelliseen kumppanuussuunnitelmaan (NRPP, National and regional partnership plan) muuttaa merkittävästi koheesiopolitiikan toimeenpanon ohjausta Suomessa. Vielä ei ole varmistunut mikä taho tulee olemaan Suomessa koordinaativastuussa koheesiopolitiikkaan liittyvien asetusten toimeenpanokokonaisuudesta. Kansallisen hallinnon järjestämisessä jäsenvaltioiden linjauksilla on suuri merkitys. Interreg toteutettaisiin jatkossakin jaetussa hallinnossa, ja jäsenvaltiot laatisivat yhden EU-laajuisen Interreg-suunnitelman.

Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) osalta nostetaan tuettavan toiminnan painopisteiksi epäsuotuisat alueet, rajaseudut, harva asutus, saaristo ja vuoristo sekä kestävä kaupunkikehittäminen.

ESR-ehdotus korostaa työllisyyttä, osaamista, sosiaalista osallisuutta, palvelu- ja sosiaalisen infrastruktuurin kehittämistä sekä demografisiin haasteisiin vastaamista; mahdollistetaan myös aineellisen puutteen toimet.

Valtioneuvoston ensikannat tukevat joustavuutta, kansallisen osarahoituksen merkitystä, Interreg-yhteistyön jatkamista ja integroitua kaupunkikehittämistä – painotuksia, jotka edellyttävät vahvaa alueellista toimeenpanokykyä.

Valmistelija/lisätiedot

Tarja Nuotio, aluekehitysjohdaja
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi seuraavan asiantuntija/virastolausuntona 17.2.2026 hallintovaliokunnalle toimitetun lausunnon:

Valtioneuvoston kirjelmä U 70/2025 vp – EU:n koheesiopolitiikan asetusehdotukset 2028–2034

1. Johdanto ja lausunnon kohdentuminen

Varsinais-Suomen liitto kiittää mahdollisuudesta lausua eduskunnan hallintovaliokunnalle valtioneuvoston kirjelmästä U 70/2025 vp, joka koskee Euroopan komission ehdotuksia EU:n koheesiopolitiikan asetuksiksi ohjelmakaudelle 2028–2034.

Varsinais-Suomen liitto tarkastelee lausunnossaan erityisesti valtioneuvoston esittämiä kantoja aluekehitysrahoitukseen (Euroopan aluekehitysrahasto ja Euroopan alueellinen yhteistyö / Interreg) sekä Euroopan sosiaalirahastoon liittyen. Lausunnossa painotetaan ehdotusten vaikutuksia aluekehitysjärjestelmään, alueelliseen elinvoimaan sekä Suomen kasvu- ja kilpailukykyedellytyksiin.

2. Yleisarvio komission ehdotuksista ja Suomen kannasta

Komission esitykset sisältävät merkittäviä rakenteellisia ja hallinnollisia muutoksia verrattuna käynnissä olevaan ohjelmakauteen 2021–2027. Erityisen keskeinen muutos on siirtymä yhteen kansalliseen ja alueelliseen kumppanuussuunnitelmaan (NRPP), joka kokoaa useita rahastoja ja politiikkalohkoja saman strategisen kehityksen alle.

Varsinais-Suomen liitto yhtyy Suomen kantaan siitä, että komission esittämät painopisteet – kilpailukyyn vahvistaminen, turvallisuus, vähähiilisyys, kestävä kehitys sekä taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus – ovat Suomen kannalta olennaisia. Erityisesti työllisyyden, osaamisen ja elinvoiman edistäminen koheesiopolitiikan keinoin on perusteltua ja ajankohtaista.

Liitto tukee valtioneuvoston kantoja, jotka koskevat joustavuutta, tulosperusteisuuden lisäämistä, hallinnon yksinkertaistamista sekä oikeusvaltioperiaatteen huomioon ottamista. Näiden tavoitteiden toteutuminen edellyttää kuitenkin vahvaa alueellista toimeenpanokykyä ja aluelähtöistä priorisointia.

3. Budjettikehys ja rahoituksen kokonaisvaikutukset

Varsinais-Suomen liitto pitää haastavana lähtökohtana sitä, että komission ehdottama jäsenvaltiokohtainen rahoituskokonaisuus NRPP-suunnitelmassa on selvästi pienempi kuin nykyisellä ohjelmakaudella, samalla kun NRP-suunnitelman vastuulle esitetään uusia ja laajempia painopisteitä, kuten turvallisuuteen ja puolustukseen liittyviä tavoitteita.

Rahoituskehityksen joustavuus on yleisesti kannatettavaa, mutta sitä ei saa toteuttaa pitkäjänteisen kehittämisen eikä aluelähtöisyyden kustannuksella. NRP-suunnitelman tukimuotoista aluekehittämisrahoitusta ei tule kohdistaa äkillisten kriisien tai poikkeustilojen ratkaisemiseen, vaan näille toimenpiteille täytyy osoittaa jokin muu väline ja rahoitus.

Tulosperusteisten mallien käyttöönotto voi lisätä rahoituksen vaikuttavuutta silloin, kun alueet ovat mukana asettamassa niitä koskevia konkreettisia, mitattavia ja aluelähtöisiä tulostavoitteita.

Vaikka liitto ymmärtää Suomen tavoitteen hillitä EU:n budjetin kokonaistasoa ja nettomaksuosuuden kasvua, on tärkeää tunnistaa koheesiopolitiikan investointiluonne.

Aluekehitysrahoituksella tuetaan Suomessa laajasti tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa, yritysten tuottavuusinvestointeja sekä osaamis- ja oppimisympäristöjen kehittämistä. Näille toimille ei ole kansallista korvaavaa rahoitusinstrumenttia.

Jos EU:n aluekehitysrahoitusta vähennetään, vaikutukset kohdistuvat suoraan Suomen kilpailukykyyn, talouskasvuun ja alueiden kehityserojen hallintaan. Tällöin rahoitusvaje tulisi kattaa kansallisilla varoilla, mikä on julkisen talouden näkökulmasta haasteellista.

4. NRPP-malli ja alueiden rooli

Siirtymä yhteen kansalliseen ja alueelliseen kumppanuussuunnitelmaan on hallinnollisesti merkittävä uudistus. Varsinais-Suomen liitto korostaa, että uudistuksen toteutuksessa on noudatettava EU:n toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteita.

Alueiden, erityisesti maakuntien liittojen, roolia aluekehittämisen strategisina kokoajina, rahoituksen yhteensovittajina ja kumppanuuden varmistajina tulee vahvistaa. NRPP kokoaa useita politiikkalohkoja ja edellyttää paikkaperustaista priorisointia sekä integroitujen kaupunki- ja aluekehittämisstrategioiden toimeenpanoa. Tämä vastaa maakuntien liittojen nykyistä ydinosaamista osana aluekehitysjärjestelmää. Maakunnan liittojen toiminta demokraattiseen päätöksentekoon perustuvina organisaatioina on huomionarvoista myös tässä yhteydessä.

Koordinaatiovastuun epäselvyys kansallisella tasolla hidastaa valmisteluprosessin käynnistymistä tilanteessa, jossa muutoinkin valmisteluajataulu on äärimmäisen tiukka. Siksi on tärkeää, että päätös kansallisesta koordinaatiovastuusta tehdään pikaisesti, jotta sisällöllinen valmistelu saadaan täysmittaisesti aloitettua. Suomen neuvottelukannassa tulee varmistaa selkeä vastuunjako sekä alueiden tosiasiallinen osallistuminen valmisteluun ja toimeenpanoon hallinnon subsidiariteettiperiaatteen mukaisesti.

5. EAKR ja koheesiorahasto

Varsinais-Suomen liitto pitää valtioneuvoston linjausta EAKR- ja koheesiorahaston perussopimuksen mukaisesta tarkoituksesta oikeansuuntaisena. Komission esityksissä korostuvat epäsuotuisat alueet, rajaseudut, harva asutus, saaristo sekä kestävä kaupunkikehittäminen – tehtävät, joissa maakuntien liitoilla on vakiintunut ohjelmavastuu, kumppanuusverkostot ja aluetuntemus.

EU:n aluekehitysrahoitus on Suomessa keskeinen kasvua ja kilpailukykyä vahvistava instrumentti. Vaikka uusi kilpailukykyrahasto on tervetullut avaus, se ei todennäköisesti korvaa esimerkiksi EAKR:n kautta toteutettavaa pk-yrityksille ja alueellisille innovaatioekosysteemeille tärkeää TKI-toimintaa.

Liitto yhtyy Suomen kantaan siitä, että vähenevät varat on kohdennettava entistä vaikuttavammin ja tuloksellisemmin. Tämä edellyttää, että mahdollisimman suuri osuus Suomeen kohdistuvista varoista suunnataan integroituihin alueellisiin kehittämiskokonaisuuksiin kuten esimerkiksi maakunnallisiin älykkään erikoistumisen painopisteisiin. Nyt NRP-suunnitelma on pirstoutumassa useisiin ennakkoon korvamerkittyihin osiin, jolloin vaikuttavalle ja tuloksekkaalle koheesiopolitiikalle on jäämässä entistä pienempi osuus kokonaissaannosta.

6. Interreg – Euroopan alueellinen yhteistyö

Varsinais-Suomen liitto on erittäin tyytyväinen siihen, että valtioneuvosto tukee komission ehdotusta jatkaa Euroopan alueellista yhteistyötä (Interreg) jaetun hallinnon periaatteella.

Interreg-ohjelmat vastaavat suoraan alueiden kehittämistarpeisiin, ja Suomi on menestynyt niissä hyvin. Kansainvälinen yhteistyö vahvistaa osaamista, verkostoja ja vaikuttavuutta. Erityisesti Itämeren alueen yhteistyön jatkuminen on Varsinais-Suomen kannalta strategisesti merkittävää alueen elinvoiman ja kokonaisturvallisuuden näkökulmasta.

7. Euroopan sosiaalirahasto (ESR)

ESR-ehdotus laajentaa sosiaalsiin tavoitteisiin, työllisyyteen, osaamiseen ja väestörakenteen muutokseen vastaamista. Varsinais-Suomen liitto korostaa, että ESR-toimien tulee kytkeytyä tiiviisti alueellisiin työvoima-, osaamis- ja elinvoimastrategioihin.

Tämä edellyttää ESR:n integroimista osaksi aluekehityksen kokonaisuutta maakuntien liittojen johdolla. Erityisesti 14 prosentin sosiaalisen tavoitteen tulee tukea työllistymisedellytysten parantamista sekä kohdennettuja toimia esimerkiksi asunnottomuuden ehkäisyssä ja alueellisen sekä sosiaalisen segregaaion purkamisessa.

8. Muut huomiot: ilmasto ja kestävyys

Varsinais-Suomen liitto yhtyy Suomen kantaan siitä, että rahoituskehyksellä tulee tukea EU:n ilmastotavoitteiden saavuttamista. Samanaikaisesti rahoituksella on tärkeää vahvistaa Euroopan luonnon kantokykyä ja luonnon monimuotoisuutta. Ilmasto- ja luontotavoitteet yhdessä tukevat kestävää siirtymää ja pitkän aikavälin alueellista elinvoimaa. Jotta EU:n kunnianhimoiset ilmasto- ja ympäristötavoitteet saavutetaan, myös alueet tarvitsevat tukea hankkeisiin, joilla kehitetään innovatiivisia toimintamalleja ja tuetaan kuntien ja alueiden vihreää siirtymää sekä esimerkiksi ennallistamisasetuksen toimeenpanoa.

9. Yhteenveto

Varsinais-Suomen liitto pitää komission koheesiopolitiikan asetusehdotuksia strategisesti merkittävinä ja katsoo, että Suomen neuvottelukannassa tulee:

- turvata alueiden vahva rooli NRPP-mallin valmistelussa ja toimeenpanossa,
- tunnistaa koheesiopolitiikan investointiluonne ja sen merkitys Suomen kasvulle,
- varmistaa EAKR-, ESR- ja Interreg-rahoituksen vaikuttava ja aluelähtöinen kohdentaminen.

Päätös

Aluekehitysjohtaja Tarja Nuotio esitteli asian.

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 28

Lausunto hallituksen esityksestä hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain ja saariston kehityksen edistämisestä annetun lain muuttamiseksi

VSLDno-2026-30

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Varsinais-Suomen liiton lausuntoa hallituksen esityksestä hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta ja saariston kehityksen edistämisestä annetun lain muuttamisesta. Lausunto on pyydetty antamaan viimeistään 11.3.2026 mennessä lausuntopalvelussa.

Esityksellä toteutetaan hallitusohjelman mukaiset hyvinvointialueiden rahoitusmallin kehittämisen kolmannen vaiheen muutokset. Valtiontalouden säästöjen toteuttamiseksi vuosittaisesta palvelutarpeen kasvusta ehdotetaan otettavaksi huomioon voimassa olevan lain 80 prosentin sijasta 60 prosenttia vuodesta 2027 lukien. Hyvinvointialuekohtaisen rahoituksen määräytymisen perusteena olevaa sosiaali- ja terveydenhuollon tarvetta ja kustannuksia kuvaavaa tarvetekijämallia päivitetäisiin THL:n tutkimukseen perustuen.

Hyvinvointialueiden rahoitus muodostaa valtion talousarviosta noin kolmasosan. Alueille myönnetään valtion rahoitusta asukasmäärän, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarvetta kuvaavien tekijöiden, asukastiheyden, vieraskielisyyden, kaksikielisyyden, saaristoisuuden, saamenkielisyyden, yliopistosairaalisien, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimien ja pelastustoimen riskitekijöiden perusteella. Vuonna 2025 sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen osuus sote-rahoituksesta on 81 prosenttia.

Saaristoisuuden osalta otettaisiin huomioon saariston kehityksen edistämisestä annettuun lakiin ehdotettava uusi saaristoisen hyvinvointialueen määritelmä. Saaristoiselle hyvinvointialueelle laskettaisiin saaristoisuuskerroin, jonka perusteella määriteltäisiin laskennallinen rahoitus. Saaristoiset hyvinvointialueet ja näiden saaristoisuusasteet ovat esityksen mukaan: Varsinais-Suomi 100, Itä-Uusimaa 99, Pohjanmaa 82, Länsi-Uusimaa 71 ja Etelä-Savo 70.

Lisäksi siirtymätasauksen porrastusta ehdotetaan muutettavaksi vuodesta 2027 lukien. Sekä siirtymätasauksen vähennysten että -lisien porrastusta kasvatettaisiin vuosittain kymmenellä eurolla lisää asukasta kohden siten, että koko maan tasolla pysyväksi jäävien siirtymätasauksien määrä vähenisi neljäsosalla vuoden 2030 loppuun mennessä.

Esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle huhtikuussa 2026 ja sen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2027. Lisäksi annettaisiin asetus saaristoisista hyvinvointialueista. Varsinais-Suomen liitto on osallistunut saaristolain uudistusta tukeneen lakityöryhmän työskentelyyn.

Valmistelija/lisätiedot

Malla Rannikko-Laine, edunvalvontajohtaja
Sami Heinonen, saaristoasiamies
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää antaa seuraavan lausunnon: Varsinais-Suomen liitto ottaa lausunnossa kantaa lausuntoon 3, 6, 7, 9 ja 10.

3. Palvelutarpeen kasvun säästöjen kohdentaminen ja säästökompensaatio (3 § 1 mom.)

Varsinais-Suomen liitto katsoo, ettei valtion tavoittelemia sosiaali- ja terveydenhuollon menosäästöjä tule toteuttaa painottamalla niitä väestöltään kasvaville alueille. Varsinais-Suomi on Uudenmaan ja Pirkanmaan jälkeen Suomen väkirikkain maakunta, jossa väestömäärän ennustetaan entisestään tulevaisuudessa kasvavan.

Varsinais-Suomeen kohdistuu esityksen mukaan Helsingin jälkeen toiseksi suurin rahoitusvähennys, 49 miljoonaa euroa vuoden 2029 tasolla. Suurimpien hyvinvointialueiden taloudellisella kantokyvyllä ei voida perustella menosäästöjä, vaan rahoituksen on vastattava palvelutarvetta. Vaikutus asukaskohtaiseen rahoitukseen on Varsinais-Suomessa 98 euroa/as.

On huomioitava, että Varsinais-Suomen hyvinvointialue ei kuulu niihin alueisiin, joissa laskennallinen rahoitus olisi keskimäärin ollut muita alueita korkeampaa. Taloutta on onnistuttu hoitamaan kustannustehokkaasti, huolimatta siirtymätasauksen vähennyksestä. Tämän vuoksi palveluihin on ollut käytettävissä alueen väestön tarvetta vähemmän rahoitusta.

6. Saaristoisuus rahoituksen määräytymistekijänä (19 §)

Vaikka saaristoisuutta kuvaavan kriteerin perusteella kohdennetaan vain noin 0,1 prosenttia laskennallisesta sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksesta, ovat saariston erityisolosuhteet, eli pitkät ajalliset etäisyydet ja palveluiden järjestämisestä syntyvät lisäkustannukset tärkeä huomioida hyvinvointialueen rahoituksessa.

Suomen kahdeksasta saaristokunnasta kolme sijaitsee Varsinais-Suomessa ja niissä on asukkaita yhteensä noin 22 000 henkilöä. Se vastaa noin 65 prosenttia koko maan saaristokuntien asukasmäärästä. Suurimmassa saaristokunnassa, Paraisilla asuu noin 15 000 henkilöä, joista lautta- tai yhteysalusliikenteen takana asuu noin 3 000 henkilöä. Maakuntamme saaristo-osakuntien saaristoalueilla asuu liki 6000 henkilöä. Kasvava asumisen monipaikkaisuus lisää merkittävästi lautta- tai yhteysalusten varassa olevaa väkimäärää erityisesti kesäkaudella, mutta myös ympärivuotisesti.

Nykyisellään neljälle hyvinvointialueelle, joissa sijaitsee saaristokuntia, myönnetään saaristoisuuden perusteella rahoitusta yhteensä 30 miljoonaa euroa. Rahoituksesta noin 19 miljoonaa kohdentuu Varsinais-Suomelle.

Varsinais-Suomen liitto korostaa, että jatkossakin saaristoisuuteen perustuvan rahoituksen tulee ennen muuta huomioida ne alueet, joissa saaristoisuus synnyttää merkittäviä haasteita sosiaali- ja terveydenhuollolle ja pelastuspalveluille ja kohdentua näiden palveluiden rahoitukseen. Varsinais-Suomi on tällaisista alueista maassa keskeisin.

7. Siirtymätasauksien porrastuksen muuttaminen (35 § 2–5 mom.)

Varsinais-Suomen liitto katsoo, että siirtymätasaus asettaa hyvinvointialueet eriarvoiseen asemaan mahdollisuudessa järjestää riittävät sosiaali-, terveys- ja turvallisuuspalvelut. Siirtymätasaus leikkaa pysyvästi kuuden hyvinvointialueen (Pohjois-Karjalan, Lapin, Itä-Uudenmaan, Keski-Pohjanmaan, Päijät-Hämeen ja Varsinais-Suomen) rahoitusta. Varsinaissuomalaiset asukkaat jäävät eriarvoiseen asemaan muihin suomalaisiin verrattuna. Tämä lisää alueellisia terveyseroja, eikä tue kansalaisten yhdenvertaista kohtelua. Tavoitteena tulee olla, että kaikki hyvinvointialueet saavat tarveperusteisen rahoituksen täysimääräisenä. Myönteistä on, että Varsinais-Suomen hyvinvointialueen pysyvä siirtymätasausvähennys porrastuu kokonaan pois vuoteen 2030 mennessä.

9. Kommenttinne koskien saariston käsitettä (saaristolain 3 §)

Varsinais-Suomen liitto pitää perusteltuna saariston käsitteeseen tehtäviä muutoksia. Saaristolaissa säädetty saariston käsite kuvaa aiempaa paremmin ilman kiinteää tieyhteyttä olevia merialueiden ja sisämaan saaria sekä sellaisia saaria ja mantereiden alueita, jotka ovat muutoin olosuhteiltaan saaristoon verrattavissa. Saaristoluokittelu Suomen ympäristökeskuksen saaristoluokituksen mukaan ulkosaaristoon, välisaaristoon, sisäsaaristoon ja saaristomaisiin manneralueeseen on perusteltu. Muutokset tuovat läpinäkyvyyttä rahoituksen kohdentumiseen ja vähentää tulkinnanvaraisuutta.

Liitto kuitenkin korostaa, että saaristokäsitteen muutos tulisi kerralla koskea sekä saaristokuntia että hyvinvointialueita. Kuntien rajaaminen muutoksen ulkopuolelle valtionosuusuudistuksen kaatumisen myötä ei tue uudistuksen tavoitteita, eikä kohtele alueita tasavertaisesti. Varsinais-Suomen saaristoille kunnille lakiin tehtävät muutokset olisivat olleet pääosin myönteisiä.

10. Kommenttinne koskien saaristoista hyvinvointialuetta (saaristolain 9 a §) sekä siihen liittyvää valtioneuvoston asetusta

Ehdotuksen mukaan Varsinais-Suomi saa ainoana hyvinvointialueena täydet 100 saaristoisuuspistettä. Esitetty rahoitettavien alueiden määrän lisääminen neljästä viiteen kuitenkin leikkaa Varsinais-Suomen rahoitusta kaksi miljoonaa euroa vuoden

2029 tasossa. Koska rahoituksen kokonaismäärä ei kasva, rahoitusta saavien hyvinvointialueiden lukumäärää ei tule kasvattaa nykyisestä neljästä hyvinvointialueesta. Varsinais-Suomen liitto kannattaa tästä syystä esitettyä tiukempaa saaristopisterajasta.

Päätös

Edunvalvontajohtaja Malla Rannikko-Laine esitteli asian.

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 29**Liikkumisen ohjaus Varsinais-Suomessa 2026 -hankkeen käynnistäminen**

VSLDno-2026-46

Valonia/Varsinais-Suomen liitto on saanut myönteisen rahoituspäätöksen hankkeeseen Liikkumisen ohjaus Varsinais-Suomessa 2026. Hankkeen tavoitteena on tukea varsinaissuomalaisia kuntia heidän pyrkimyksissään edistää kestävästä liikkumisesta, jakaa hyviä esimerkkejä ja vahvistaa hyvien käytäntöjen jalkauttamista alueella. Hankkeessa keskitytään vuoden 2026 aikana seuraaviin varsinaissuomalaisia kuntia tukevien työkalujen kehittämiseen, päivittämiseen ja niistä viestimiseen:

- Varsinais-Suomen kestävästä liikkumisen verkoston perustaminen
- Kuntien sisäisissä kävelyn- ja pyöräilyn tai liikenneturvallisuuden työryhmien toiminnan tukeminen
- Kestävästä liikkumisen tila Turun seudulla katsaussarjan jatkaminen
- Ratkaisupalettikorttien eli kestävästä liikkumisen toimenpiteiden ideakorttien päivitys
- Työmaa-aikaisten liikennejärjestelyjen tila Turun seudulla (esiselvitys)

Hankkeen avulla voidaan tarjota kaikille varsinaissuomalaisille kunnille tasapuolisesti Valonian tukea ja osallistumista kestävästä liikkumisen työryhmissä – kuten kuntien kävelyn ja pyöräilyn edistämishelmien työryhmissä tai liikenneturvallisuusryhmissä. Samalla perustetaan koko maakunnan laajuinen kestävästä liikkumisen verkosto. Kestävästä liikkumisen tila Turun seudulla - katsauksen avulla nostetaan esiin kestävästä liikkumisen edistymistä alueella sekä innostetaan kuntia ja organisaatioita tekemään hyväksi havaittuja toimenpiteitä. Vuonna 2020 Valonia toteutti kuntien tueksi kestävästä liikkumisen ratkaisupalettikortit, jotka nyt päivitetään. Lisäksi hankkeen avulla selvitetään työmaa-aikaisten liikennejärjestelyjen tilaa Turun seudulla. Käytännöt vaihtelevat kunnittain ja usein kävely ja pyöräily voivat jäädä vähälle huomiolle. Miten kestävä liikkuminen on huomioitu työmaa-aikaisissa liikennejärjestelyissä, mitkä ovat haasteet ja pullonkaulat ja mitä voidaan parantaa.

Hankkeen rahoittajana on Traficom ja päähakijana Valonia. Hankkeen kesto on 1.3.2026–28.2.2027. Kokonaisbudjetti 83 800 €, josta avustus on 58 800 € ja omarahoitusosuus 25 000 €. Omarahoitus katetaan Turun kaupunkiseudun liikennejärjestelmätöiden liikkumisen ohjaus toimintaan varatusta rahasta.

Hanke tukee Varsinais-Suomen maakuntaohjelman tavoitteita 6: Varsinais-Suomessa kiertotalouteen siirtyminen on vähentänyt luonnonvarojen käyttöä, ja päästöjen määrä on laskenut merkittävästi, 16: Varsinais-Suomessa voidaan hyvin ja 18: Varsinais-Suomessa elinympäristöt tukevat hyvää elämää. Erityisesti hanke tukee tavoitteiden alla seuraavia toimia:

- Vähennetään Varsinais-Suomen ilmastopäästöjä kehittämällä ja ottamalla käyttöön ilmastoviisaita ratkaisuja.
- Huolehditaan väestön hyvinvoinnista kaikkien sektoreiden tiiviissä yhteistyössä.

-
- Vähennetään arjen siirtymistarvetta parantamalla lähipalveluja ja suunnittelemalla viihtyisiä ja toimivia elinympäristöjä.

Valmistelija/lisätiedot

Riikka Leskinen, toimialapäällikkö
etunimi.sukunimi@valonia.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää

1. käynnistää Liikkumisen ohjaus Varsinais-Suomessa 2026 -hankkeen
2. perustaa hankkeelle oman kustannuspaikan, jonne omarahoitusosuus siirretään
3. että hankkeen tilivelvollinen on suunnittelujohtaja, joka myös allekirjoittaa hankkeeseen liittyvät sopimukset ja sitoumukset

Päätös

Toimialapäällikkö (Valonia) Riikka Leskinen esitteli asian.

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 30

Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston rahoittaman MSP-GREEN -hankkeen päättäminen

VSLDno-2022-244

Varsinais-Suomen liitto merialuesuunnittelun koordinaatioryhmän edustajana toteutti 11/2022–10/2024 välisenä aikana MSP-GREEN (Maritime Spatial Planning as enabler of the European Green Deal) -hankkeen Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston rahoittaman MSP-GREEN -ohjelman tuella. Hankkeen pääpartnerina toimi CORILA (Italia). Hankkeen kokonaisbudjetti oli 1 933 490,03 €, josta merialuesuunnittelun koordinaatioryhmän osuus oli yhteensä 277 290,50 €. Euroopan Unionin rahoitusosuus oli 80 %.

MSP-GREEN yhdisti ensimmäisenä hankkeena kaikki EU:n merialueet tarkastelemaan miten partnerimaiden merialuesuunnitelmissa toteutuu EU:n vihreän kehityksen ohjelman tavoitteet. Hankkeessa tunnistettiin parhaita käytäntöjä, edistettiin uusia toimenpiteitä ja luotiin suosituksia tavoitteiden entistä määrätietoisemmalle edistämiseksi tulevaisuudessa. Suomessa työstiin teemallisesti erityisesti kalastustoimialan sopeutumista ilmastonmuutokseen sekä merellisen monikäytön konseptin merialuesuunnitteluprosessiin tuomista.

Merialuesuunnittelun koordinaation tavoitteena MSP-GREEN -hankkeessa oli vahvistaa tietopohjaa ja saada työkaluja Euroopan vihreän kehityksen ohjelman käsittelyyn tulevaa suunnitelmaa läpileikkaavana teemana. Tavoitetta edistettiin muun muassa soveltamalla hankkeessa luotuja tuloksia suunnitteluprosessissa. Hankkeessa luotu vihreän kehityksen ohjelman temaattinen kehikko mahdollistaa kansallisessa suunnitteluprosessissa systemaattisen tavoitteiden huomioimisen.

Hankkeen toteutuneet kustannukset olivat yhteensä 250 787,21 euroa. Hankkeen omarahoituksen osuus oli 49 194,60 euroa ja EU-tuen osuus oli 196 507,80 euroa

Hankkeen kustannuspaikalle jäi hankkeen päättyessä alijäämää 5 084,81 euroa. Alijäämä johtui siitä, että yleiskuluja jyvitetiin hankkeelle enemmän kuin maksatuksessa saatiin rahoitusmallin mukaisesta 7 %:n flat rate -osuudesta.

Valmistelija/lisätiedot

Heidi Saaristo-Levin, suunnittelujohtaja
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää

1. merkitä tiedoksi MSP-GREEN (Maritime Spatial Planning as enabler of the European Green Deal) -hankkeen tulokset.

2. hyväksyy kustannuspaikan 7043 alijäämän yhteensä 5084,81 euron kattamisen maankäytön kustannuspaikalta 4010 ja hankkeen päättämisen.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 31

Maskun kunnan päätös maakuntavaltuuston jäsenen valinnasta

VSLDno-2026-63

Maskun kunnanvaltuusto on kokouksessaan 9.2.2026 § 7 valinnut maakuntavaltuuston jäseneksi Jyrki Alastalon tilalle Ritva Elomaan jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Valmistelija/lisätiedot

Petra Määttänen, hallintojohtaja
Sanna Reuna, hallinnon assistentti
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus

1. merkitsee tiedoksi Maskun kunnan ilmoituksen.
2. päättää esittää maakuntavaltuustolle tiedoksi, että Maskun kunnanvaltuusto on valinnut maakuntavaltuuston jäseneksi Jyrki Alastalon tilalle Ritva Elomaan jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 32

Varsinais-Suomen liiton viraston sulkeminen heinäkuussa 2026

VSLDno-2026-31

Toiminnan tehostamiseksi ja säästöjen aikaansaamiseksi Varsinais-Suomen liiton virasto on pidetty kesällä suljettuna. Tällöin henkilöstön keskinäiset sijaisuudet jäävät lyhyemmiksi ja samalla tullaan toimeen ilman ulkopuolisia sijaisia.

Valmistelija/lisätiedot

Petra Määttänen, hallintojohtaja
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää pitää Varsinais-Suomen liiton viraston suljettuna aikavälillä 29.6.–31.7.2026.

Kiireelliset päivystysasiat ohjataan hallintojohtaja Petra Määttäselä.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 33

Viranhaltijapäätökset

Salassapidettävät tiedot poistettu.

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus merkitsee viranhaltijoiden päätöspöytäkirjat tiedoksi eikä käytä kuntalain § 92 mukaista otto-oikeuttaan.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 34

Tiedoksi annettavat asiat

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi annettavat asiat tiedoksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Puheenjohtaja Ville Valkonen päätti kokouksen klo 10.46.

Muutoksenhakukielto

§21, §22, §23, §24, §25, §26, §27, §28, §29, §30, §31, §32, §33, §34

Muutoksenhakukielto

Tästä päätöksestä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.